

Justitsministeriet

Dato: 16. oktober 2009

Dok.: RAJ41166

Sagnr.: 2009-792-1074

Udkast til tale

Til brug ved besvarelsen af samrådsspørgsmål F-J stillet den 14. oktober 2009 af Folketingets Retsudvalg efter ønske fra Karen Hækkerup (S) (Alm. del) til justitsministeren og statsministeren

Samrådsspørgsmål F:

Hvordan mener ministeren, at en sænkning af den kriminelle lavalder flugter med FN's anbefalinger, når FN's Komite for Barnets Rettigheder i 2007 i rapporten "Children's Rights in Juvenile Justice" fra 2007 i artikel 32 gør det klart, at medlemslande hele tiden skal arbejde på at hæve den kriminelle lavalder? Der henvises til justitsministerens udtalelser i forbindelse med præsentationen af forslaget og statsministerens udtalelser til TV 2 den 6. oktober 2006.

Samrådsspørgsmål G:

Hvordan forholder ministeren sig til den kritik Don Cipriani, der har forfattet udkastet til FN's holdninger til den kriminelle lavalder, fremsætter i Politiken den 13. oktober 2009, hvor Cipriani siger: "FN-komiteen har konsekvent udtrykt misbilligelse af sænkning af den kriminelle lavalder og forslag om sænkning"?

Samrådsspørgsmål H:

På hvilken baggrund har ministeren fremsat de forskellige udtalelser om, at FN har udtalt sig positivt om en kriminel lavalder på 14 år?

Samrådsspørgsmål I:

Mener ministeren fortsat, at FN kan bruges som et argument til at sænke den kriminelle lavalder?

Samrådsspørgsmål J:

Vil ministeren trække forslaget om at sænke den kriminelle lavalder tilbage, når det er godtgjort, at FN ikke støtter en sænkning af den kriminelle lavalder?

Svar:

Retsudvalget har stillet 5 spørgsmål om tilkendegivelser fra FN om spørgsmålet om den kriminelle lavalder. Jeg vil tillade mig at besvare spørgsmålene under ét.

Nogle af spørgsmålene synes at måtte bygge på misforståelser, og det vil jeg gerne redegøre for:

Allerførst vil jeg gerne slå fast, hvad det er, jeg har sagt om regeringens udspil om at sænke den kriminelle lavalder fra 15 til 14 år. I regeringens udspil om en markant styrket indsats mod ungdomskriminalitet er det om forholdet til FN's anbefalinger anført, at – jeg citerer ”en nedsættelse af den kriminelle lavalder til 14 år vil være i overensstemmelse med FN's generelle opfordring til, at

der ikke fastsættes en kriminel lavalder, som er lavere end 14 år.” Citat slut. Det er dette, jeg har henholdt mig til i mine udtalelser om udspillet – altså at en sænkelse af den kriminelle lavalder til 14 år vil ligge inden for rammerne af FN’s generelle anbefalinger til medlemslandene om, hvor lavalderen bør ligge.

Henvisningen til FN’s generelle anbefalinger bygger direkte på Ungdomskommissionens betænkning, hvor man på side 662-665 gennemgår Danmarks internationale forpligtelser på dette område. Ungdomskommissionen redegør her bl.a. for FN’s anbefalinger - herunder refererer man den udtalelse fra Børnekomiteen i 2007, som er omtalt i samrådsspørgsmål F.

Det fremgår bl.a., at punkt 32 i udtalelsen ikke lyder som anført i samrådsspørgsmålet. Under dette punkt anfører FN-komiteen derimod, at man har anbefalet medlemslande ikke at fastsætte den kriminelle lavalder for lavt og at forhøje den til et – citat – ”internationally acceptable le-

vel”. Komiteen anfører videre, at man af komiteens anbefalinger til medlemslande kan udlede, at komiteen anser en lavalder under 12 år for at være citat – ”not internationally acceptable” – citat slut. Desuden opfordrer komiteen medlemslandene til at hæve lavalderen til 12 år som det absolutte minimum og fortsætte med at hæve den til en højere alder end 12 år.

Det er altså, hvad der faktisk står i punkt 32. Og det skal så ses i sammenhæng med punkt 33, hvor komiteen skriver, at man indtrængende opfordrer medlemslandene til ikke at sænke lavalderen til 12 år. Komiteen anfører videre, at en højere lavalder – citat – ”for instance 14 or 16 years of age” – citat slut - bidrager til et retssystem, som er i overensstemmelse med Børnekonventionens artikel 40, stk. 3, hvorefter landene er forpligtede til at fremme indførelsen af love, fremgangsmåder, myndigheder og institutioner, som er specielt tilpasset børn, der mistænkes, anklages eller anses for at have begået kriminelle

handlinger, herunder bl.a. ved fastlæggelse af en kriminel lavalder.

På baggrund af referatet af udtalelserne fra FN anfører Ungdomskommissionen følgende konklusion – og jeg citerer fra side 664 i betænkningen: ”Som det fremgår ovenfor, er det Børnekomiteens generelle anbefaling på baggrund af Børnekonventionens artikel 40, at alle lande som det absolutte minimum bør have en kriminel lavalder på 12 år. En lavere kriminel lavalder er ifølge komiteen internationalt uacceptabel. Samtidig opfordrer komiteen indtrængende landene til at fastsætte den kriminelle lavalder på et højere niveau, f.eks. 14 eller 16 år.” Citat slut.

Jeg kan på denne baggrund ærlig talt ikke se, at der skulle være noget at bebrejde mig i forhold til mine udtalelser om regeringsudspillet. Jeg har således ikke sagt noget om, at regeringen forventer aktiv støtte fra FN til forslaget om at sænke lavalderen fra 15 til 14 år. Alt andet lige

vil FN's Børnekomité da givetvis foretrække, at man ikke sænker lavalderen, selv om det som i dette tilfælde sker inden for rammerne af komiteens generelle anbefalinger.

Når regeringen i sit udspil foreslår at sænke lavalderen til 14 år, skyldes det, at unges kriminalitet efter regeringens opfattelse bør mødes med konsekvens og fasthed, og at det efter regeringens opfattelse sker bedst inden for det strafferetlige system. I forhold til de børn under 14 år, der begår kriminalitet, vil hensynet til konsekvens og fasthed i reaktion og opfølgning imidlertid i meget vidt omfang blive tilgodeset gennem de ændringer af det sociale systems behandling af unge kriminelle, som regeringen også lægger op til i udspillet.

Det er i det hele taget vigtigt at fremhæve, at forslaget om at sænke lavalderen skal ses som led i en samlet markant styrkelse af indsatsen mod ungdomskriminalitet. Sænkelsen af lavalderen skal således ses i sammenhæng med de øvrige dele af regeringens udspil.

Kriminalitet begået af børn og unge har store og vidtrækkende konsekvenser – for ofrene, for den unge gerningsmand og for samfundet. Derfor er det afgørende, at vi så tidligt som muligt får fat i de unge, som risikerer at havne i en kriminel løbebane. De unge skal mødes med konsekvens, opfølgning og omsorg. De skal have hjælp til at ændre kurs væk fra kriminalitet.

Regeringen vil sætte ind både med hårde og bløde elementer. Vi vil styrke retshåndhævelsen, og vi vil samtidig styrke og løfte den helt centrale kriminalpræventive indsats.

På forebyggelsessiden indeholder regeringens udspil en lang række forslag, der tilsammen vil bidrage til en klar styrkelse af den kriminalpræventive indsats. Jeg kan f.eks. nævne, at regeringen vil styrke indsatsen på gadeplan ved at etablere et uddannelsesforløb for gademedarbejdere og afsætte midler til projekter i særligt udsatte

boligområder. I forhold til unge, der har været frihedsberøvet på grund af kriminalitet, vil regeringen styrke indsatsen for at få dem på ret køl igen ved at give dem ret til et udslusningstilbud fra hjemkommunen. Det er også vigtigt, at vi får afdækket eventuelle psykiatriske problemer hos kriminelle unge så hurtigt som muligt, så de kan få den rette behandling. Derfor vil regeringen sikre, at unge, der anbringes i sikrede institutioner eller i Kriminalforsorgens institutioner bliver screenet med henblik på at vurdere, om de har sådanne problemer, og om de har behov for behandling.

Regeringen vil desuden tage en række initiativer, der skal bidrage til en mere effektiv og kvalificeret behandling af sager mod unge lovovertrædere. Det drejer sig bl.a. om at uddanne særlige ”ungedommere” ved byretterne og om at etablere ungesamråd i alle politikredse.

Regeringen lægger også op til at styrke kommunernes økonomiske incitament til at yde en tidlig forebyggende indsats for at holde børn og unge ude af kriminalitet.

Så jeg vil gerne gentage, at regeringens forslag om at nedsætte den kriminelle lavalder hverken kan eller skal stå alene. Nedsættelse af lavalderen er ét element blandt mange som led i en samlet styrkelse af indsatsen mod ungdomskriminalitet. Men det er efter regeringens opfattelse et vigtigt element, og vi vil selvfølgelig fastholde dette forslag.